

## Una conversa instal·lada al Passeig de Gràcia: el diàleg Gaudí-Noguchi

Recordo que la Maria Aurèlia Capmany, després d'una visita al famós jardí zen de Rian- Ji de Kyoto comentava que com més s'apropava als orientals més reforçava la seva constitució occidental. "És en la mateixa mesura que els japonesos tendeixen a la fusió amb el no-res, que jo em sento atreta per la plenitud del ser", va dir-me amb absolut convenciment. Fa uns dies, vaig recordar aquesta observació al visitar l'exposició Noguchi instal·lada a La Pedrera.

D'una part, Gaudí desafiant la gravetat amb enginy. Els seus materials, mancats de tota subtilitat, es dobleguen sota el pes d'una imaginació poc convencional. D'altra, Noguchi que busca en l'interior de les pedres, les escultures que s'hi amaguen, deixant que l'obra d'art emergeixi.

Gaudí colpeja la pedra de les columnes per guanyar textura, les inclina perquè la seva posició reclami la mirada del visitant fent-li oblidar, per un moment, els models clàssics de marbre. Noguchi, en canvi, puleix. Manté les rugositats exteriors de les pedres del fons del mar per mostrar el misteri interior. Els instruments d'escultor han passat per elles sense deixar rastre. Només la intenció profunda de l'artista es manté.

Així com l'interior del pis noble de la Pedrera s'obre al carrer, la pell de les peces de Noguchi es vessa cap el seu interior. Les maquetes de parcs infantils esdevenen excavacions en el terreny, les roques s'obren insinuant una realitat a l'abast només de certes curiositats, la qualitat del paper que embolcalla les làmpares ens retorna una llum magnificada més enllà dels límits coneguts de les bombetes, i finalment les plomes brancusianes, que semblen no tenir el desafiament del seu contrari, xoquen amb la inclinació capritxosa de les columnes. El terra, silenciós, permet l'acoplement perfecte de escultures que manifesten obertament el seu caràcter simbòlic. El cercle que esdevé espiral, el vas de flors que esdevé arbre, el llum que esdevé aranya.

El muntatge, sobriament gaudinià en els seus recursos materials, peanes, bancs i manpares construïdes a base de serradures de fusta barrejades amb ciment, està penetrat de la sensibilitat que emeten les escultures de Noguchi. Cada peça el seu lloc, cada període el seu espai, cada moment la seva atmosfera, cada perspectiva el seu punt d'observació.

Gaudí, que tendeix també com la Maria Aurèlia al *ser* del món, es deixa penetrar admirablement per el silenci japonès de Noguchi. El visitant té, com poques vegades l'oportunitat d'interrogar-se a sí mateix mentre passeja. Potser els jardins de pedres hagin trobat un aixopluc més plausible per nosaltres en les faldilles d'un mestre d'obres de l'Eixample.

Eulàlia Bosch